

EMNİYET ÖRGÜTÜNDE HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİN UYGULAMASI VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Fazlı GÖKÇEGÖZ *

The present situation of in-service training in Police Organisation and meanwhile the attendants advices and critiques about this kind of educations both embodied the problem of this research.

The goal of this study is to bring the facts to light like whether it was negotiated with the students when determining what kinds of programmes will be followed and its basic purpose, the contexts of programmes, the requirements of applications, the time limits of courses, the number of students for Per class, defining the instructors qualifications, by following which educational tactics the programmes will be carried out, the ongoing rules and ways for in-service education, the sufficiency of policy and educational expenditure and the regulation of attending the courses regularly.

The importance of this research is supported by its consulting the attendants of in-service training and examining the implementation of them. In Surveys model of searching has been used and 18 of all is sort of classfyng, 10 fives levelling, 1 open ended. So, questionnaire has been developed consisting 29 questions. The police chieives and officer's views has been taken about in-service activities. Views of personels working at Directorate of Security's Central Units and Safe Directorate of Ankara has taken with 391 questionnaires. All of these has considered acceptable.

In analysing of datas, frekans and percentage for classfyng questions, views and suggestions for open ended questions, aritmatic average for fives levelling questions has been used. In addition differences between groups tested by using t-Test ($\alpha = 0.05$ trust level).

During the study, the findings that the personel who will attend in-service training programs is decided by related departments, that the basic aim of in-service training programs is making personel more efficient, that in-service training programs are given much more like by oral method, have been received.

Key Words: Polic training, in-service training, team study

* Kom., Eğitim Planlama Uzmanı-Ankara Emniyet Müdürlüğü

Giriş **

Çağımızda insan yaşamını etkileyen en önemli etmenler; bilimsel gelişme, bilgi birikimi ve hızla gelişen teknolojidir. Bilim ve teknolojinin artan bir hızla başarı sağlaması, çağdaş insanın çevresini hızla etkilemekte ve yaşamını da hızla değiştirmektedir. Bu değişiklik ve gelişmelere ayak uydurabilmek ileri düzeyde bilgi ve mesleki yeterlik gerektirmektedir. Bu aşamada, kamu görevlilerinin çağdaş kamu hizmetlerinin gereklerine göre yetiştirmeleri, kamu kesiminin başta gelen sorumluluklarından birisidir (Yazar, 1990: 2).

Örgütler, hem yaşamlarını sürdürebilmek hem de üretimlerini etkili ve verimli bir duruma getirebilmek için meydana gelen değişiklik ve gelişmelere ayak uydurmalıdırlar. Bir örgütte yapılan hizmetler farklı düzeylerde bulunan personel(işgören) tarafından yerine getirilmektedir. Bu nedenle personel görevini etkili ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için sürekli eğitilmeli, aynı zamanda içteki ve dıştaki değişimleri yakından izlemelidir (Pehlivan, 1990: 151).

Bir kurumda mal ve hizmet şeklindeki üretimi etkileyen öğelerin başlıcaları insan, para, araç-gereç ve yönetimdir. İretim sürecinde insan, emek boyutunu oluşturmaktadır. Personelin, kendisine verilen görevi yerine getirebilmesi için aranılan yeterlikte olması gerekir. Personelde var olan yeterlikle görevi için aranılan yeterlik arasındaki farkın giderilmesi, kişilerin hizmet içinde eğitilmesini zorunlu kılar (Taymaz, 1992: 49).

Bu çerçevede Emniyet Örgütünde görevli tüm personelin kamu hizmetini istenilen bir şekilde yerine getirebilmesi ve örgütün çağın gereklerine uyum sağlayabilmesi için sürekli olarak eğitilmesi gerekmektedir.

Problem

Çağdaş bilim ve teknolojideki gelişmeler, bir taraftan mevcut bilgilerin bir kısmını geçersiz kılarırken, diğer taraftan yeni buluş ve çalışmalar, bilinmeyen pek çok şeyi açığa çıkarmaktadır. Günümüzde iletişim araçlarındaki ve uluslararası ilişkilerdeki gelişmeler, teknik ve toplumsal alandaki ilerlemeler, kişi ve kurumları bu hareketliliğe ayak uydurmaya zorlamaktadır. Bu hızlı değişmeye uyum sağlamanın en etkili aracı ise kuşkusuz eğitimidir (Özyürek, 1981: 11).

Bir toplum geliştirmek için tüm üyelerini amaçlarına göre yetiştirmek zorundadır. Bu zorunluluk bireylere, içinde buldukları topluma uyum sağlama, moralini(gönüllüğünü) yükseltme, güdüleme, kişiliğini geliştirme, mesleki yeterliklerini artırma, gibi çabaların gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazandırılmasını gerektirir. Bu gereksinmelerin karşılanması eğitim ortamının sağlanmasına bağlıdır. Toplumun üyeleri için düzenlenecek eğitim üyelerin yaşamboyu yararlanabilecekleri sürekli eğitim olmalıdır (Taymaz, 1992: 1).

İnsanın çevresinde oluşan değişiklikler, bilinen ve mevcut olanlar dışında et-

**Fazlı GÖKÇEĞÖZ, "Emniyet Örgütünde Hizmet İçerisinde Eğitim Etkinlikleri ve Bu Etkinliklere İlişkin Görüş ve Öneriler", Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1998. (Bu çalışma anılan Yüksek Lisans Tezinin verilerinden ve bulgularından yararlanılarak hazırlanmıştır.)

kiler yapar. Bireyin yeni etkilere tepki göstermesi ise zorunludur. Böyle bir ortamda, eğitim insanın çevresinde sürekli oluşan değişimleri karşılamak üzere yeni davranışlar kazandırmakla yükümlüdür (Başaran, 1978: 13).

Yaşamboyu eğitimin bir süreci olan hizmet içi eğitimin amaç ve işlevleri gözönüne alınarak çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bunlardan kimileri şöyledir:

Hizmet içi eğitim; çalışmakta olan personele, görevini yerine getirebilmesi için gerekli bilgi, beceri ve davranış biçiminin öğretilmesi sürecidir (Yücel, 1989: 123-128).

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi genel olarak hizmet içi eğitim, bireye yerine getirmekte olduğu görevi ile ilgili mesleki bilgi ve tutumlar kazandırır.

Bir ülkede ulusal kalkınmanın başta gelen faktörlerinden biri, bu amacı gerçekleştirecek olan insangücüdür. Bu nedenle kamu hizmetlerine eleman yetiştirilmesini ve personelin hizmet içinde yetiştirilmelerini kapsayan eğitim, ulusal kalkınmada önemli bir rol oynamaktadır (Cengiz, 1990: 75).

Bir örgütün eğitim planının gövdesini hizmet içi eğitim etkinlikleri oluşturmaktadır. Genellikle her örgüt personelini hizmet içinde eğitmeye gereksinim duymaktadır. Bu nedenle personel yetiştirmeden söz edilince, hizmet içi eğitim akla gelmektedir (Başaran, 1985: 187).

Eğitim sürecinin bir parçası olan hizmet öncesi eğitim ile hizmet içi eğitim arasındaki fark belirli ölçülere göre belirlenir. Bir kurumda personelin kadroya atanması genel olarak iki aşamada gerçekleşir. Birincisi aday olarak atama; ikincisi asıl olarak atamadır. Buna göre;

a. Hizmet öncesi eğitim, kişinin göreve girmeden önce almış olduğu eğitimdir. Başka bir deyimle hizmet öncesi eğitim, her düzeydeki eğitim kurumlarında verilmekte olan genel öğrenim etkinlikleriyle her türlü mesleki ve teknik öğrenim etkinliklerini içerir (Tutum, 1976: 118).

b. Personelin göreve atandığı tarihi ölçü olarak kabul eden görüşe göre ise; kişinin hizmetle hukuksal ilişkisinin kurulmadan önce almış olduğu eğitime hizmet öncesi eğitim, göreve atandıktan sonra aldığı eğitime de hizmet içi eğitim denilmektedir.

Toplumsal kalkınma ile birlikte halkın kültür düzeyinde gelişmeler olduğu bir gerçektir. Bu gelişme karşısında yaptığı görevlerle yönetimi temsil eden Polis örgütünün de üyelerini buna göre yetiştirmesi bir zorunluluktur. Polisliğin özel bilgi, beceri ve davranış gerektiren bir meslek oluşu sürekli eğitimi zorunlu kılmaktadır (Mete, 1982: 84).

Kalkınmakta olan ülkemizde hızlı nüfus artışı, köyden kente göçler, araç sayısındaki artışlar, trafiğin yoğunlaşması, yasal ve yasal olmayan toplantı ve yürüyüşler, grev, boykot, anarşik eylemler, uyuşturucu madde kullanımındaki artışlar gibi olaylar polisin mesleki eğitimini diğer bir deyimle hizmet içi eğitimini önemli hale getirmiştir (Atılğan, 1986: 79).

Suçluluk oranının nicel ve nitel olarak artması, toplumun huzur ve güvenlik içinde yaşamasını tehdit etmektedir. Güvenlik gereksinmesi; iş temini, gelecek güvencesi gibi sosyal güvenlik öğeleri yanında bireylerin dış tehlikelerden korunmasını kapsamaktadır. Güvenlik gereksinmesi, bireylerin yaşamlarında önemli bir yer oluşturmaktadır. Bu gereksinme karşılanmadığı zaman bireylerin huzursuz olması kaçınılmazdır.

Toplumun bu gereksinmesini karşılamak amacıyla hizmet üreten polisin günün koşullarına göre yetiştirilmesi gerekmektedir. teknik gelişmeleri yakından izlemek, bunları Emniyet Örgütü personeline kazandırmak amacıyla hizmet içi eğitime gereken önemin verilmesi zorunlu olmaktadır.

Hizmet öncesi eğitim kurumlarında alınan eğitim, birçok kurumda olduğu gibi polis örgütünde de özellikle uzmanlığı gerektiren konularda yetersiz kalmaktadır. Okullardaki eğitim, bireyin tüm yeteneklerini ortaya çıkartıp, istenilen şekilde yönlendirmede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle bir çok bireyin iş yaşamına atıldıktan sonra gizli kalan yeteneklerini geliştirdikleri görülmektedir. Hizmet içi eğitim de bireyin gizli kalan yeteneklerini geliştirmede önemli katkılarda bulunmaktadır.

Emniyet Örgütü personeli, Devlet memuru olduğu için, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındadır. Bu yönüyle Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerinin dayanağını bu kanun oluşturmaktadır.

Emniyet örgütünde, hizmet içi eğitimden sorumlu birimler, hem merkez ve hem taşra örgütünde bulunmaktadır.

Emniyet Örgütünde 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 216. maddesine dayanılarak Polis Eğitim Merkezleri kurulmuştur. Polis Eğitim Merkezleri, Emniyet örgütü'nde "Orta Kademe Amir Yetiştirme (Orta-K)" kursunun verildiği hizmet içi eğitim kurumu olarak tanımlanmaktadır.

Polis Okulları, 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 17.03.1945 gün ve 312308 sayılı kararnameyle gerekli görülen yerlerde açılmaktadır.

Polis Kolejleri, Polis Akademisine öğrenci yetiştirmek üzere, 15.06.1938 tarihinde kurulan, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı liselerin fen programını uygulayan bir "hizmet öncesi eğitim" kurumudur. Polis Kolejinde bir yıl hazırlık olmak üzere toplam dört yıllık eğitim yapılmaktadır.

Emniyet Örgütü'nde hizmet içi eğitim gereksinmesi çeşitli yöntemlerle sağlanmaktadır. Bu yöntemler şunlardır (Atılgan, 1986: 85):

1. Kayıt ve Raporların İncelenmesi: Çalışan personele ilişkin olarak kayıt ve raporlarda personelin nitelikleri, disiplin cezaları, devamsızlıkları, terfiler ve tefiş sonucu değerlendirme raporları personelin ne tür bir eğitime gereksinimi olduğunu belirleyen en önemli göstergedir.

2. Örgütsel Gelişme ve Değişme: Emniyet Örgütü'nün, işlevsel ve organik

yapısında, personelin nitelik ve niceliğinden, polis teknolojisi ile ilgili polisin içinde yaşadığı, etkilediği ve etkilendiği çevresinde, sürekli ve hızlı değişmeler olmaktadır. Personeli bu değişme ve gelişmeler konusunda bilgilendirmek için hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlenmektedir.

3. Anket ve Görüşme: Polisin hizmet içi eğitim gereksinimi özel olarak hazırlanmış anketleri uygulamak ve görüşme yöntemi ile saptamak olanaklıdır.

4. Gözlem: Gözlemlenerek personelin ruhsal durumu, iş ve mesleki bilgisi hakkında bilgi edinilebilir. Böylece personelin görevi, hizmetin gerektirdiği biçimde yapıp yapmadığı saptanabilir.

Yukarıda sayılan yöntemlerle hizmet içi eğitim gereksinmesi saptandıktan sonra, duruma göre hizmet içi eğitim türlerinden hangisinin açılması gerekiyorsa ilgili hizmet içi eğitim kursu açılır.

Emniyet Örgütünde uygulanan hizmet içi eğitim türleri genel olarak şöyledir:

- a. Temel Eğitim
- b. Orta Kademe Amir Yetiştirme Kursu (Orta-K)
- c. Mesleki İhtisas Kursları
- d. Uygulamalı Eğitim
- e. Atış Eğitimi
- f. Yurtdışında Eğitim
- g. Yabancı Dil Eğitimi
- h. Eğiticilik Formasyonu Kazandırma Eğitimi
- i. Operasyonel Eğitim
- k. Sivil Savunma Eğitimi

Bunlara ek olarak örgütün gerek duyduğu alanlarda personele üniversitelerde lisansüstü eğitim yaptırılmaktadır.

Emniyet Örgütünde her yıl değişik alanlarda personelin hizmet içi eğitim görmesi sağlanmaktadır. Personelin en çok hizmet içi eğitim gördüğü alan uygulamalı eğitimdir. Emniyet Hizmetleri Sınıfı personelinin % 20'sinin her yıl uygulamalı eğitimden geçirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, Emniyet Örgütünde branşlaşmayı sağlamak amacıyla, kurum içinde ve kurum dışında mesleki uzmanlaşma kursları açılmaktadır.

Görüldüğü gibi emniyet Örgütünde değişik türlerde hizmet içi eğitim uygulaması bulunmaktadır. Bu hizmet içi eğitim etkinliklerine Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinden önemli bir pay ayrılmaktadır. Personel sayısının her yıl artması ve güvenlik alanındaki gelişmeler personele sunulan hizmet içi eğitim etkinliklerinin daha etkin hale getirilmesi sonucunu doğurmuştur.

Türkiye'de hizmet içi eğitim konusunda bir çok araştırma yapılmış olmakla birlikte, Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri, bu etkinliklerin gelişi-

mi, katılan personel sayısındaki gelişme, katılan personelin gördüğü eğitime uygun birimlerde görevlendirilmesi, eğitime ve hizmet içi eğitime ayrılan parasal kaynak gibi konularda, yeterli sayıda araştırmanın yapılmamış olması bu araştırmanın önemini göstermektedir. Böylece bu araştırmanın problemi Emniyet örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri ile bu etkinliklere katılan amir ve memurların görüş ve önerilerinin alınması üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, Emniyet Örgütünde uygulanmakta olan hizmet içi eğitim etkinlikleri ile bu etkinliklere ilişkin görüşler ve önerilerin değerlendirilmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmanın alt amaç soruları şunlardır:

1. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin literatürdeki başlıca türleri nelerdir?
2. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitimin temel amacı ve programlardaki konuların içeriği konusundaki görüşler nelerdir?
3. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına katılma şekli konusundaki görüşler nelerdir?
4. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının süresi ve sınıf mevcutlarının ne kadar olması gerektiği konusundaki görüşler nelerdir?
5. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına kimlerin öğretim elemanı olarak katılmasının uygun olacağı düşünülmektedir?
6. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının hangi öğretim yöntemiyle işlendiğine ilişkin görüşler nelerdir?
7. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim yapılacak tesislerin ne gibi özellikleri olması gerektiği konusundaki görüşler nelerdir?
8. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitimle ilgili mevzuat, politika ve eğitim harcamaları yeterli midir? Bu konuda amir ve memur görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
9. Emniyet Örgütünde personelin katılmış olduğu hizmet içi eğitim programı, çalıştığı birimdeki görevlerle ilgili midir?
10. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programları yararlı olmakta mıdır? Bu konuda amir ve memur görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
11. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim gereksinimi bilimsel yöntemlerle mi saptanmaktadır? Bu konuda amir ve memur görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
12. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesi ve programlara devam mecburiyeti nasıldır? Bu konuda amir ve memur görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
13. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması sırasında programın içeriğine ilişkin olarak katılanların görüşlerinin alınıp alınmadığı konusundaki görüşler nelerdir?

Önem

Çağımızda insan yaşamını etkileyen ögeler günden güne artmaktadır. Bunlardan en önemlileri teknolojik, ekonomik ve toplumsal gelişmelerin oluşturdukları sorunlardır. İnsanın içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmesi, rolünü oynayabilmesi için öğretim kurumlarında gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandırılır. Bilimsel gelişmeler, öğretim kurumlarında yapılan eğitimin ilerisinde ve ötesinde değişik amaçlı programları gerektirmektedir (Taymaz, 1992: 6).

Sürekli değişen ve gelişen çağımızda, toplumun düzen ve güvenliğini bozan suçların işlenme yöntemleri de değişmiştir. Emniyet Örgütüne doğrudan görev veren yasalar yanında pek çok yasa Polis'e ek görevler yüklemiştir. Bu koşullar altında, toplumun asayiş ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülmesi, bu görevleri yerine getirebilecek güce sahip nitelikte eğitilmiş personel ile olanaklı olacaktır.

Emniyet Örgütünde, Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği gereği, her yıl değişik uzmanlık alanlarını içeren kurslar açılmaktadır. Bu kurslara harcanan zaman ve maddi olanaklar göz önünde bulundurularak, yapılan hizmet içi eğitim etkinliklerinin amacına ne kadar ulaştığının saptanması, bu araştırmanın önemini artırmaktadır.

Bu araştırma, konu ili ilgili yapılmış diğer araştırmalara göre, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan personelin görüşlerine de yer vermesi ve uygulamayı da incelemesi yönüyle önemlidir. Ayrıca, Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesi konusunda ilgililere yardımcı olabileceği gibi, bundan sonra hizmet içi eğitim üzerine çalışma yapacak araştırmacılara da kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Sayıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlardan hareket edilmiştir:

1. Emniyet Genel Müdürlüğü arşivlerinden elde edilen bilgiler gerçeğe uygundur.
2. Anketin kapsam geçerliğinin saptanmasında başvuru uzman ve uygulayıcıların görüşleri bu konuda yeterli ölçüt sayılabilir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığının 1990-1997 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin incelenerek değerlendirilmesi ve hizmet içi eğitim programlarına katılanların görüş ve önerilerinin saptanmasını kapsamaktadır.

Bu araştırmanın evrenini Emniyet Örgütünde Hizmet İçi Eğitim etkinliklerine katılan amir ve memurlar oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşmanın güçlüğü nedeniyle Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Polis Akademisi Başkanlığı,

20 Daire ve Ankara Emniyet Müdürlüğüne düzenlenen kurslara katılan amir ve memurlar örneklem olarak seçilmiş ve sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan kimi kavramların tanımları şöyledir:

Polis: Kamu düzeninin ve kamu hakimiyetinin sürdürülmesini sağlayan, suçları önleyip, suçluları yakalayan, halkın can ve malını koruyan, yardıma muhtaç çocuklara ve kendini koruyamayacaklara yardım eden, kanunların kendine verdiği diğer görevleri de yapan resmi bir güçtür (*Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, mad.1*).

Eğitim Programı: Yıllık eğitim programına göre hizmetle ilgili herhangi bir konu, dal veya alanda katılacak personel sayısını, süresini başlangıç ve bitiş tarihlerini düzenleyen programı belirtir (*E.G.M. Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, 1983 : 1*).

Yıllık Eğitim Programı: Personelin yıllık hizmet içi eğitim gereksinmesini karşılamak üzere bir mali yıl için hazırlanan plandır.

Uygulama Eğitimi: Emniyet Örgütünde görevli personelin, merkezde görevli olanlar için merkezde, taşrada görevli olanlar için illerde hiyerarşik amirler tarafından eğitilmeleridir.

Amir: Bu araştırmada amir, Emniyet Örgütünde görevli Emniyet Müdürü, Emniyet Amiri, Başkomiser, Komiser ve Komiser Yardımcısı rütbesindeki personeli kapsamaktadır.

Memur: Bu araştırmada memur, Emniyet Örgütünde görevli Polis Memuru rütbesindeki personeli kapsamaktadır.

Yöntem

Bu başlık altında araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması ele alınmıştır.

Araştırmanın Modeli

Emniyet Örgütünde yapılmakta olan hizmet içi eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi konusunda karşılaşılan sorunlar bütün olarak ele alınmıştır. Emniyet Örgütünde düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin türleri ve bu etkinliklere katılanların gelişimi ile hizmet içi eğitime yapılan harcamalar kurumun yazılı kaynaklarından elde edilmiştir. Araştırmanın diğer alt amaçlarına ulaşmak amacıyla bir bilgi toplama aracı (anket) hazırlanmış, bu bilgi toplama aracı Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmış olan amir ve memurlara uygulanmıştır. Bu nedenle tarama modelindedir.

Evren ve Örneklem

Evren: Bu araştırmanın evrenini, Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan amir ve memur personeli oluşturmakla birlikte tümüne ulaşılma-

sının güçlüğü nedeniyle, Çizelge 1’de görüldüğü gibi Ankara ili Belediye sınırları içerisinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Ankara Emniyet Müdürlüğünde görevli 15.373 kişi oluşturmaktadır.

Örnekleme: Balcı’ya (Balcı, 1997: 107) göre, .05 düzeyinde tolerans gösterilebilir hatta için evren büyüklüğü 5000 kişi olduğunda alınması gereken örneklem büyüklüğü 356; 50.000 kişi için 381’dir.

Çizelge 1: Emniyet Genel Müdürlüğü ve Ankara Emniyet Müdürlüğünde Görevli Personel ve Hizmet İçi Eğitim Durumu

Birim	Personel Sayısı	Hizmet İçi Eğitime Katılanlar
Emniyet Genel Müdürlüğü (Merkez Birimleri)	4303	3350
Ankara Emniyet Müdürlüğü	11070	4049

Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Daire Başkanlığı kayıtları

Buna göre bu sayının gerçekleştirilebilmesi için 425 kişiye anket verilmiş, bunlardan 391 kişi yanıtlamıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın örnekleme 391 kişi olarak yeterli görülmüştür. Anketin dağıtımında ve yanıtlanmasında dairelerin kadın ve erkek sayısı gözönünde bulundurulmuştur. Evrenin tamamına ulaşmanın güçlüğü nedeniyle Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Polis Akademisi Baş-

Çizelge 2: Araştırmaya Katılanların Cinsiyet, Yaş ve Kıdemlerine Göre Dağılımları

Değişken		f	%
Cinsiyeti	Kadın	105	26.9
	Erkek	286	73.1
Yaş	20-29	181	46.3
	30-39	137	35.0
	40-49	56	14.3
	50 ve üstü	17	4.3
Kıdem	1 yıldan az	24	6.1
	1-9 yıl	186	47.6
	10-19 yıl	128	32.7
	20-29 yıl	43	11.0
	30 yıl ve üstü	10	2.6
TOPLAM		391	100.0

kanlığı, 20 Daire Başkanlığı ve Ankara Emniyet Müdürlüğüne düzenlenen kurslara katılan amir ve memur personeli örneklem olarak seçilmiştir.

Anketi yanıtlayanların % 46.3'ü 20-29, % 35'i 30-39, % 14.3'ü 40-49, % 4.3'ü 50 ve üstü yaş grubundadır. Araştırmaya katılanların yaklaşık yarısı 20-29 yaş grubu arasında bulunmaktadır.

Kıdemlerine göre dağılıma bakıldığında ise % 6.1'i 1 yıldan az % 47.6'sı 1-9, % 32.7'si 10-19, % 11'i 20-29, % 2.6'sı 30 yıl ve üstü kıdeme sahiptir.

Örneklem grubunun büyük bir kısmı 1-9 yıl arası kıdeme sahiptir.

Araştırmaya katılanların son mezun oldukları eğitim kurumları ve rütelere göre dağılımları Çizelge 3'de verilmiştir. Soruları yanıtlayanların % 23.3'ü lise, % 7.7'si lise dengi diğer okullar, % 53.7'si Polis Akademisi % 15.3'ü diğer eğitim kurumlarından mezun olmuştur.

Çizelge 3: Araştırmaya Katılanların Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumları ve Rütbelere Göre Dağılımları

Değişken		f	%
Eğitim Kurumu	Lise	91	23.3
	Lise Dengi Okullar	30	7.7
	Polis Akademisi	210	53.7
	Diğer	60	15.3
Rütbe	Emniyet Müdürü	24	6.1
	Emniyet Amiri	30	7.7
	Başkomiser	53	13.6
	Komiser	57	14.6
	Komiser Yardımcısı	84	21.5
	Polis Memuru	143	36.6
TOPLAM		391	100.0

Eğitim kurumlarından Polis Akademisinden mezun olanlar araştırmaya katılanların yarısını oluşturmaktadır. Bu da anketi yanıtlayanların yarısının rütbeli personel olduğunu göstermektedir.

Anketi yanıtlayanların rütbelere göre dağılımları incelendiğinde % 6.1'inin Emniyet Müdürü, % 7.7'sinin Emniyet Amiri, % 13.6'sının Başkomiser, % 14.6'sının Komiser, % 21.5'inin Komiser Yardımcısı ve % 36.6'sının Polis Memuru rütbesinde bulunduğu gözlenmektedir.

Örneklem grubuna rütbe açısından bakıldığında yaklaşık üçtebiri Polis Me-

muru rütbesindedir. Ancak, Polis Memuru üzerinde bulunan rütbelileri amir olarak değerlendirildiğinde, polis amirleri grubun % 63.4'ünü, polis memurları ise % 36.6'sını oluşturmaktadır.

Veriler ve Toplanması

Emniyet Örgütünde yapılmakta olan hizmet içi eğitim etkinliklerini araştırmak için öncelikle ilgili yasa ve yönetmeliklerle, mevcut hizmet içi eğitim etkinlikleri taranarak bu konuda yapılan inceleme, araştırma ve gözlemler irdelenmiştir.

Ayrıca bu araştırmanın diğer amaçlarına ulaşılması için literatürden elde edilen verilerden oluşturulan göstergeleri içeren bir anket taslağı hazırlanmış; bu taslak İnanet Pehlivan'ın daha önce hazırlayarak kamu kurumlarına uyguladığı "Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Sorunları Araştırması" anketindeki kimi soruları da içerecek biçimde düzenlenmiştir.

Bu taslak, alan uzmanlarına verilerek araştırmanın kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmış, görüşler doğrultusunda anket hazırlanmıştır. Bu anketin Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı ve Eğitim Daire Başkanlığı'nda görevli 45 kişiye ön uygulaması yapılarak, anketin anlaşılır olup olmadığı ve istenen bilgileri sağlayıp sağlamadığı saptanmaya çalışılmıştır.

Yapılan uygulamada anketin anlaşılır ve istenen bilgileri toplamaya uygun olduğu gözlenmiş ve çoğaltılarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Kapsam geçerliğinden sonra zaman darlığı nedeniyle anketin güvenilirlik çalışması yapılamamıştır. Ancak anketin uzman görüşleri alınarak olgunlaştırılması, ön uygulama yapılarak anlaşılabilirliğinin sağlanması yollarıyla kapsam geçerliği sağlanmaya çalışıldığı için bir ölçüde anketin güvenilirliğinin de sağlandığı kabul edilmiştir. Çünkü geçerlikle güvenilirlik arasında bir ilişki olduğu ve geçerliğin sağlanması ile bir oranda güvenilirlik de yükseltilmiş olmaktadır.

Anketlerin uygulanması sürecinde güçlüklerle karşılaşılması için Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı aracılığı ile Genel Müdürlük Makamından alınan Onay doğrultusunda anketler dağıtılmıştır. Anketler birimlere araştırmacı tarafından bırakılmış ve on gün sonra yine araştırmacı tarafından toplanmıştır.

Anket sorularının 18'i sınıflama türünde, 10'u beşli derecelendirme ölçeği türünde ve 1'i de açık uçludur.

Verilerin Çözümü ve yorumlanması

Araştırmanın literatüre dayalı alt amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik veriler, ilgili yazılı kaynaklardan derlenmiş, elde edilen ham veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Toplanan veriler kodlanarak SPSS programında bilgisayar kullanılarak çö-

zümlelenmiştir. Çözümlemede sınıflama türündeki sorularda frekans ve yüzde, açık uçlu sorularda görüş ve öneriler, beşli derecelendirme türündeki sorular için de aritmetik ortalamalar kullanılmıştır. Gruplar arasında farklılık olup olmadığını t-Testi kullanılarak ($\alpha=0.05$ güven düzeyinde) test edilmeye çalışılmıştır.

Gruplararası görüş farklılıklarının karşılaştırılmasına ilişkin olarak süre sınırlılıkları nedeniyle 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ve 30. Çizelgelerde karşılaştırma yapılmamış, 32 ve 34. Çizelgelerde ise görev değişkenine (amir-memur) göre görüşler karşılaştırılarak, aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığı test edilmiştir.

Kullanılan beşli derecelendirme ölçeğine uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları aşağıdaki değerlendirme aralıkları esas alınarak yorumlanmıştır.

Verilen Ağırlık	Seçenek	Sınır
1	Hiç katılmıyorum	1.00-1.79
2	Az katılıyorum	1.80-2.59
3	Katılıyorum	2.60-3.39
4	Oldukça katılıyorum	3.40-4.19
5	Tamamen katılıyorum	4.20-5.00

Ankette açık uçlu sorulara verilen cevapların sayısının az olması ve cevapların genel olarak kapalı uçlu sorulardaki şıkları içermesi nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır.

Emniyet Örgütünde Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Görüş Ve Öneriler Hakkında Bulgular Ve Yorumlar

Bu bölümde Emniyet Örgütünde uygulanan anket ile hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan personelin görüşlerinden elde edilen bulgular çizelgeler halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Hizmet İçi Eğitim Programına Katılma Sayısı Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Anketi yanıtlayanların kaç defa hizmet içi eğitim programına katıldıkları Çizelge 4'de gösterilmiştir. Çizelgeye göre, araştırmaya katılanların % 32.7'si 1 defa, % 29.4'ü 2 defa, % 20.2'si 3 defa, % 17.6'sı ise 4 ve daha fazla hizmet içi eğitim programlarına katıldığı gözlenmiştir. Yanıtlara göre Emniyet Örgütünde görevli olan personelin üçtebiri en az 1 defa, dörttebiri 2 defa hizmet içi eğitim programlarına katıldıkları ortaya çıkmıştır.

Çizelge 4: Hizmet İçi Eğitim Programına Katılma Sayısına İlişkin Görüşler

Değişken	f	%
1	128	32.7
2	115	29.4
3	79	20.2
4 ve daha fazla	69	17.6
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programına Katılma Biçimi Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Ankete katılanların % 25.3'ü hizmet içi eğitime kendi istekleriyle, % 38.9'u çalıştıkları birimlerinin kendilerini uygun görmesiyle, % 15.6'sı isimlerine yazı gönderilmesiyle, % 19.7'si birim amirlerinin emriyle % 0.5'i değişik şekilde katıldıklarını belirtmişlerdir. (Çizelge 5)

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına katılma şekline ilişkin olarak, hizmet içi eğitim programına katılacak personeli birim daha çok kendisi belirlemekte ve belirlediği personeli hizmet içi eğitim programına göndermektedir.

Çizelge 5 Hizmet İçi Eğitim Programına Katılma Biçimine İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
Kendi İsteğiyle	99	25.3
Birimin Uygun Görmesiyle	152	38.9
İsme Yazı Gönderilmesiyle	61	15.6
Birim Amirinin Emriyle	77	19.7
Diğer	2	0.5
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programlarının Temel Amacı Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Hizmet içi eğitim programlarının temel amacına ilişkin görüşler, çizelge 6'da görüldüğü gibi % 11.8'i geçmişte öğrenilen bilgileri tazelediği, % 25.8'i çalışılan birimdeki yeni gelişmeleri öğrettiği, % 18.9'u birimler arasındaki koordinasyonu

kolaylaştırdığı, % 41.2'si personeli daha verimli hale getirdiği ve % 2.3' ü diğer amaçları olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılanların yarıya yakın kısmı hizmet içi programlarının personeli daha verimli hale getirdiği görüşünü vurgulamıştır.

Çizelge 6: Hizmet İçi Eğitim Programlarının Temel Amacına İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
<i>Geçmişte öğrenilen bilgileri tazelemek</i>	46	11.8
<i>Birimdeki yeni gelişmeleri öğretmek</i>	101	25.8
<i>Birimler arası koordinasyonu kolaylaştırmak</i>	74	18.9
<i>Personeli daha verimli hale getirmek</i>	161	41.2
<i>Diğer</i>	9	2.3
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programlarındaki Konuların İçeriği Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların % 12.3'ü konuların tümüyle yeni bilgileri içerdiğini, % 57' si kısmen yeni kısmen eski bilgilerin tekrar edildiğini, % 15.3'ü tüm bildiklerinin tekrarı olduğunu, % 12.6'sı sıkıcı ve yeni birşey içermediğini ve % 2.8'i diğer konuları içerdiğini belirtmiştir. (Çizelge 7)

Hizmet içi eğitim programlarının kısmen yeni kısmen eski bilgilerin tekrarı olduğu şeklinde görüş bildirenler çoğunlukta bulunmaktadır. Bu görüşe göre hizmet içi eğitim programlarındaki konular eski ve yeni bilgilerin birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Çizelge 7: Hizmet İçi Eğitim Programındaki Konuların İçeriği Hakkındaki Görüşler

Görüş	f	%
<i>Yeni bilgileri içeriyor</i>	48	12.3
<i>Kısmen yeni kısmen eskileri içeriyor</i>	223	57.0
<i>Bilinenlerin tekrarı</i>	60	15.3
<i>Sıkıcı ve yeni birşey içermiyor</i>	49	12.6
<i>Diğer</i>	11	2.8
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılanların Sayısı Eğitimden Yararlanmayı Olumsuz Olarak Etkileyecek Şekilde Fazlalığı Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların % 38.9'u hizmet içi eğitim etkinliklerine katılanların sayısının eğitimi olumsuz olarak etkileyecek şekilde fazla olduğunu, % 61.1'i ise fazla olmadığını bildirmiştir. (Çizelge 8)

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerine katılanların sayısının kurslardan yararlanmayı olumsuz olarak etkileyecek kadar fazla olmadığı görüş anketi yanıtlayanların büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu da kurslara katılanların sayısının eğitimden yararlanmayı olumsuz olarak etkileyecek kadar fazla olmadığını göstermektedir.

Çizelge 8: Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılanların Sayısının Fazlalığına İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
<i>Evet</i>	152	38.9
<i>Hayır</i>	239	61.1
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Kurslarında Sınıf Mevcudunun Ne Kadar Olması Gerektiği Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim kurslarında derslerin etkin olarak işlenbilmesi için sınıf mevcudunun ne kadar olması gerektiğine ilişkin görüşler Çizelge 9'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılanların % 55.8'i 10-19 kişi arasında olması gerektiği, % 28.1'i 20-29, % 9.5'i 30-39, %3.8'i 40-49 ve % 2.8'i 50 ve üstünde olması gerektiği görüşündedir.

Çizelge 9: Hizmet İçi Eğitim Kurslarında Sınıf Mevcudunun Ne Kadar Olmasına Gerektiğine İlişkin Görüşler

Değişken	f	%
<i>10-19</i>	218	55.8
<i>20-29</i>	110	28.1
<i>30-39</i>	37	9.5
<i>40-49</i>	15	3.8
<i>50 ve üstü</i>	11	2.8
TOPLAM	391	100.0

Anketi yanıtlayanların büyük çoğunluğu, sınıf mevcudunun 10-19 kişi arasında olması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Bu da sınıf mevcudlarının az olması derslerin etkin olarak işlenmesi gerekli olduğunu göstermektedir.

Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kimlerin Öğretim Elemanı Olarak Katılacağı Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Anketi yanıtlayanların % 6.1'i konuyla ilgili üniversite öğretim üyelerinin, % 26.6'sı Polis Örgütünde konuyla ilgili akademik derece almış (Prof., Doç., Yrd. Doç., Dr., Uzman) olanların, % 28.1'i Polis Örgütünde uygulamanın içinde olanların, % 8.2'si diğer kamu kuruluşlarında çalışanların, % 29.7'si yukarıdaki sayıların hepsinin katılması gerektiği ve % 1.3'ü de diğerlerinin, hizmet içi eğitim programlarına öğretim elemanı olarak katılması gerektiğini bildirmişlerdir. (Çizelge 10)

Verilen yanıtlardan da anlaşıldığı gibi hizmet içi eğitim etkinliklerine öğretim elemanı olarak katılacakların konuyla ilgili üniversite öğretim üyelerinin, Polis Örgütünde akademik derece almış olanların ve diğer kamu kuruluşlarında konuyla ilgili çalışanlardan oluşan bir gurubun olması gerektiği görüşü ağırlık kazanmaktadır.

Çizelge 10: Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kimlerin Öğretim Elemanı Olarak Katılacağına İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
<i>Konuyla ilgili üniversite öğretim üyeleri</i>	24	6.1
<i>Polis örgütünde akademik derece almış olanlar</i>	104	26.6
<i>Polis örgütünde uygulamanın içinde olanlar</i>	110	28.1
<i>Diğer kamu kuruluşlarında konuyla ilgili çalışanlar</i>	32	8.2
<i>Yukarıdakilerin tümü</i>	116	29.7
<i>Diğer</i>	5	1.3
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programlarındaki Konuların Hangi Öğretim Yöntemiyle İşlendiği Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Anketi yanıtlayanların % 51.9'u anlatım, % 16.6'sı soru-cevap, % 14.1'i gösteri, % 8.7'si örnek olay, % 6.6'sı grup çalışması ve % 2'si diğer öğretim yöntemleriyle hizmet içi eğitim programlarındaki konuların işlendiğini belirtmişlerdir. (Çizelge 11)

Araştırmaya katılanların yarısı hizmet içi eğitim programlarında öğretim yöntemi olarak anlatım yönteminin kullanıldığını belirtmişlerdir.

Çizelge 11: Hizmet İçi Eğitim Programlarındaki Konuların Hangi Öğretim Yöntemiyle İşlendiğine İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
Anlatım	203	51.9
Soru-cevap	65	16.6
Gösteri	55	14.1
Örnek olay	34	8.7
Grup çalışması	26	6.7
Diğer	8	2.0
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programlarındaki Konuların Hangi Öğretim Yöntemiyle İşleneceği Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarında yer alan konuların hangi öğretim yöntemiyle işlenmesi gerektiğine ilişkin görüşler Çizelge 12’de gösterilmiştir.

Araştırmaya katılanların % 18.9’u anlatım, % 20.5’i soru-cevap, % 18.2’si gösteri, % 24’ü örnek olay, % 14.6’sı grup çalışması ve % 3.8’i diğer yöntemlerle işlenmesi gerektiği görüşündedirler.

Verilen yanıtlardan genel olarak her yönteminin kullanılması gerektiği yönünde bir görüş ortaya çıkmakla birlikte, örnek olay yönteminin diğerlerine göre daha fazla kullanılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 12: Hizmet İçi Eğitim Programlarındaki Konuların Hangi Öğretim Yöntemiyle İşleneceğine İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
Anlatım	74	18.9
Soru-cevap	80	20.5
Gösteri	71	18.2
Örnek olay	94	24.0
Grup çalışması	57	14.6
Diğer	15	3.8
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Yapılacak Tesislerde Bulunması Gereken Özellikler Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların % 5.1'i eğitim tesislerinin şehrin dışında sakin ve gürültüsüz bir yerde olması gerektiğini, % 29.9'u eğitim etkinlikleri için gerekli araç-gereç ve donatıma (Bilgisayar, tepegöz, tv gibi) sahip olması gerektiğini, % 17.1'i hertürlü sosyal olanakların olması gerektiği (Spor salonu, Kütüphane gibi) gerektiğini, % 47.1'i yukarıda sayılanların tümünün olması gerektiğini ve % 0.8'i de diğer özelliklerin olması gerektiğini belirtmişlerdir. (Çizelge 13)

Verilen yanıtlara göre hizmet içi eğitim etkinliklerinin yapılacağı yerin, şehrin dışında, gerklı araç-gereç ve sosyal olanaklara sahip bir yer olması gerektiği görüşü ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 13: Hizmet İçi Eğitim Yapılacak Tesislerde Bulunması Gereken Özelliklere İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
<i>Şehrin dışında sakin ve gürültüsüz</i>	20	5.1
<i>Araç ve gereç donatımına sahip</i>	117	29.9
<i>Sosyal olanaklara sahip</i>	67	17.1
<i>Yukarıdakilerin tümü</i>	184	47.1
<i>Diğer</i>	3	0.8
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programlarında Değerlendirmenin Nasıl Yapılacağı Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programında yer alan konuların değerlendirilmesinin nasıl yapılacağına ilişkin görüşler Çizelge 14'de gösterilmiştir.

Araştırmaya katılanların % 10.5'i eğitmenin yazılı bir sınav yapması gerekti-

Çizelge 14: Hizmet İçi Eğitim Programlarında Değerlendirmenin Nasıl Yapılacağına İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
<i>Yazılı sınav yapılmalı</i>	41	10.5
<i>Test sınavı son gün yapılmalı</i>	74	18.9
<i>Ön test, son test yapılmalı</i>	254	65.0
<i>Diğer</i>	22	5.6
TOPLAM	391	100.0

ğini, % 18.9'u işlenen konuların tümünün test sınavının son gün uygulanması gerektiğini, % 65'i katılanların programdan ne ölçüde yararlandıklarını saptamak için bir ön test bir son testin uygulanması gerektiğini, % 5.6'sı da diğer değerlendirmelerin yapılması gerektiği görüşünü belirtmişlerdir.

Örnekler grubunun büyük bir kısmı hizmet içi eğitim programlarına katılanların değerlendirilmesinin yapılması amacıyla ön testin ve son testin uygulanması gerektiğini vurgulamışlardır.

Hizmet İçi Eğitim Programlarının Hazırlanmasında Katılacaklardan Görüş Alınıp Alınmadığı Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına katılacak personelin programın içeriği hakkında görüşünün alınıp alınmadığına ilişkin görüşler Çizelge 15'de verilmiştir.

Araştırmaya katılanların % 22.8'i hizmet içi eğitim programlarının içeriğine ilişkin görüşlerinin alındığını, % 77.2' si de alınmadığını belirtmiştir.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin hazırlanması sırasında konuların içeriğine ilişkin olarak katılacakların görüşlerine başvurulmadan planlamaların yapıldığı yanıtlardan anlaşılmaktadır.

Çizelge 15: Hizmet İçi Eğitim Programlarının Hazırlanmasında Katılacaklara Görüş Alınıp Alınmadığına İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
Evet	89	22.8
Hayır	302	77.2
TOPLAM	391	100.0

Hizmet İçi Eğitim Programlarının Çalışılan İşlerle İlgisi Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların % 62.1'i almış oldukları hizmet içi eğitimin çalıştıkları işlerle ilgili olduğunu, % 37.9'u da ilgili olmadığını belirtmişlerdir. (Çizelge 16)

Çizelge 16: Hizmet İçi Eğitim Programlarının Çalışılan İşlerle İlgisine İlişkin Görüşler

Görüş	f	%
Evet	243	62.1
Hayır	148	37.9
TOPLAM	391	100.0

Yanıtlardan da anlaşıldığı gibi hizmet içi eğitim etkinlikleri, daha çok yapılan işlerin amacı doğrultusunda hazırlanmaktadır.

Amir ve Memurların Hizmet İçi Eğitimin Süresi, Yararlılığı ve Eğitimcilerin Yeterlilikleri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Emniyet Örgütünde görevli amir ve memurlar hizmet içi eğitim programlarının süresi, yararlılığı ve eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri Çizelge 17'de gösterilmiştir.

Anketi yanıtlayan amir ve memurlar hizmet içi eğitim programlarının yararlılığını orta derecede ($x=2.974$) bulmaktadırlar. Bu da hizmet içi eğitim etkinliklerinin yararlı olduğunun göstermektedir.

Araştırmaya katılan amir ve memurlar hizmet içi eğitim programlarında görevlendirilen eğitimcilerin öğreticilik yeterliliklerini orta derecede ($x=2.934$) bulmaktadırlar.

Eğitimcilerin öğreticilik yeterliliklerinin orta derecede olmasında Emniyet Örgütünde eğitici personele verilen Eğitimcilerin Eğitimi kurslarının yararını ortaya koymaktadır.

Çizelge 17: Amir ve Memurların Hizmet İçi Eğitimin Süresi, Yararlılığı ve Eğitimcilerin Yeterlilikleri Hakkındaki Görüşleri

Soru No	Görüşler	x	Katılma Düzeyi
28	Hizmet içi eğitimin Programlarının yararlılığı	2.974	Orta derece yararlı
13	Eğitmenlerin öğreticilik yeterlilikleri	2.934	Orta derece yeterli
10	Hizmet içi eğitim programlarının süresinin konuların öğrenilmesi için yeterliliği	2.547	Az yeterli

Hizmet içi eğitim programlarının süresi, konuların öğrenilmesi için az yeterli ($x=2.547$) bulunmaktadır.

Hizmet içi eğitim programları, program süresince verilecek konuların öğretilmesine yetecek şekilde olması gerekmektedir. Programın süresi konuların içeriğine göre ayarlanmalıdır.

Hizmet içi eğitim programlarının yararlılığı, eğitimcilerin öğreticilik yeterlilikleri ve programların süresinin konuların öğrenilmesi için yeterliliği konusunda amir ve memur görüşlerinden elde edilen ortalamalar arasında .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamaktadır. (Çizelge 18)

Çizelge 18: Amir ve Memurların Hizmet İçi Eğitimin Süresi, Yararlılığı ve Eğitimcilerin Yeterlilikleri Hakkındaki Görüşlerinin Karşılaştırılması

Soru No	Grup	N	x	Ss	t
28	I	248	2.93	0.98	0.98
	II	143	3.04	1.13	
13	I	248	2.91	1.06	0.45
	II	143	2.96	1.05	
10	I	248	2.61	1.18	1.49
	II	143	2.43	1.07	

I= Amir

II= Memur

Amir ve Memurların Hizmet İçi Eğitim Politikasının, Mevzuatının, Araştırmasının, Harcamalarının Yetersizliği İle Devam Mecburiyeti, Yararı ve Yetişkin Özelliklerine Göre Hazırlanması Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Amir ve Memurların Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitime ilişkin yukarıda belirtilen konular hakkındaki görüşleri Çizelge 19’da gösterilmiştir.

Hizmet içi eğitim prgramlarına katılan amir ve memurlar eğitime zorunlu olarak devam edilmesi konusundaki görüşe oldukça ($x=3.593$) katılmaktadırlar.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin amacına ulaşması ve verimli olması için eğitime katılanların devam mecburiyetleri zorunlu olmalıdır. İsteğe bırakılmamalıdır.

Hizmet içi eğitim, tesis ve araçları için yapılan harcamaların yetersizliğine amir ve memurlar oldukça ($x=3.476$) katılmaktadırlar.

Hizmet içi eğitim, tesis ve araçları için yapılan harcama ve yatırımlar amir ve memurlar tarafından yetersiz bulunmaktadır. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin amacına ulaşması için eğitim yatırımlarının artırılması gerekmektedir.

Hizmet içi eğitimle ilgili mevzuatın yetersizliğine amir ve memurlar orta derecede ($x=3.376$) katılmaktadır.

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri organize eden Eğitim Daire Başkanlığının, hizmet içi eğitim konusunda yapmış olduğu mevzuat çalışmalarını artırmalı ve yapmış olduğu çalışmalardan diğer birimlerde görevli personeli bilgilendirmelidir.

Hizmet içi eğitim politikasının olmadığına ilişkin düşünceye amir ve memurlar orta derecede ($x=3.138$) katılmaktadırlar.

Emniyet Örgütünde belli bir eğitim politikasının olmadığına ilişkin düşünceye

Çizelge 19: Amir ve Memurların Hizmet İçi Eğitim Politikasının, Mevzuatının, Araştırmasının, Harcamalarının Yetersizliği ile Devam Mecburiyeti, Yararı ve Yetişkin Özelliklerine Göre Hazırlanması Hakkındaki Görüşleri

Soru No	Görüşler	x	Katılma Düzeyi
19	Hizmet içi eğitime katılanların eğitime zorunlu olarak devamı	3.593	Oldukça derecede
27	Hizmet içi eğitim, tesis ve araçları için yapılan harcamanın yetersizliği	3.476	Oldukça derecede yetersiz
22	Hizmet içi eğitimle ilgili mevzuatın yetersizliği	3.376	Oldukça derecede yetersiz
23	Hizmet içi eğitimle ilgili bir politikanın olmadığı	3.138	Orta derecede
26	Hizmet içi eğitimle ilgili araştırma yapılmadığı ve eğitim gereksiniminin bilimsel yöntemle tespit edilmediği	3.079	Orta derecede
20	Hizmet içi eğitiminin yetişkin özelliklerinin dikkate alınması	2.916	Orta derecede
24	Hizmet içi eğitimin yararına inanılmadığı	2.468	Az derecede

amir ve memurların orta derecede katılması hizmet içi eğitimle ilgili daha çok politika üretilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Hizmet içi eğitimle ilgili yeterince araştırma yapılmadığı ve personelin eğitim gereksiniminin bilimsel yöntemlerle saptanmadığına ilişkin düşünceye amir ve memurlar orta derecede ($x=3.079$) katılmaktadırlar.

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim kursları düzenlenirken merkez ve taşra örgütünden bu kurslara katılacak personelin gereksinimlerinin bilimsel yöntemlerle saptanması gerekmektedir.

Hizmet içi eğitim programlarının yetişkinlerin özelliklerini dikkate alarak hazırlanmadığına ilişkin düşünceye amir ve memurlar orta derecede ($x=2.916$) katılmaktadırlar.

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programları büyük ölçüde yetişkinlerin özelliklerini dikkate alarak hazırlanmaktadır. Bu da programa katılan personele verilen değeri göstermekte ve onların motive olmalarını sağlamaktadır.

Hizmet içi eğitim programlarına katılan personelin eğitimin yararına inanmadığı konusundaki düşünceye amir ve memurlar az derecede ($x=2.468$) katılmaktadır.

Çizelge 20: Amir ve Memurların Hizmet İçi Eğitim Politikasının, Mevzuatının, Araştırmasının, Harcamalarının Yetersizliği ile Devam Mecburiyeti, Yararı ve Yetişkin Özelliklerine Göre Hazırlanması Hakkındaki Görüşlerin Karşılaştırılması

Soru No	Grup	N	x	Ss	t
19	I	248	3.55	1.31	0.80
	II	143	3.66	1.35	
27	I	248	3.47	1.13	0.00
	II	143	3.47	1.13	
22	I	248	3.41	1.19	0.95
	II	143	3.30	1.16	
23	I	248	3.29	1.18	3.38 *
	II	143	2.86	1.23	
26	I	248	3.14	1.26	1.36
	II	143	2.96	1.25	
20	I	248	2.98	1.19	1.61
	II	143	2.79	1.11	
24	I	248	2.60	1.28	2.74 *
	II	143	2.23	1.22	

* $P < 0.05$

I= Amir

II= Memur

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına katılan personelden çok az bir kısmı verilen eğitimin yararına inanmamakta büyük çoğunluğu ise eğitimi yararlı görmektedir.

Emniyet Örgütünde belirli bir hizmet içi eğitim politikasının olmadığı ve hizmet içi eğitim programlarına katılanların eğitimin yararına inanmadığı konusundaki görüşleri kapsayan 23 ve 24 sorularda amir ve memurlar arasında .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmakta, diğer sorularda anlamlı bir fark bulunmamaktadır. (Çizelge 20)

Sonuçlar ve Öneriler

Bu bölüm altında araştırmada elde edilen temel bulguların sonuçları ve önerilerine yer verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmanın alt amaçları ile ilgili olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Hizmet içi eğitimin literatürdeki başlıca türleri:

a. Temel Eğitim: Emniyet Örgütüne alınan Polis Memuru adaylarına hizmete uyumlarını sağlamak, bilgi, beceri ve uygulama yeteneği kazandırmak amacıyla verilen eğitimidir.

b. Mesleki İhtisas Kursları: Emniyet Örgütüne katılırken kazandırılan mesleki ve temel bilgilerin yenilenmesi, hizmet alanında yeni yöntem ve tekniklerin öğretilmesi amacıyla genel ve yıllık eğitim programları doğrultusunda düzenlenen kurslardır.

c. Orta Kademe Amir Yetiştirme Kursu: Emniyet Örgütünde orta ve üst kademe amir ihtiyacını karşılamak amacıyla Polis Memurlarından belirli niteliklere sahip olanların 9 aylık bir eğitim sonucunda Komiser Yardımcısı unvanında atanmaları amacıyla düzenlenen bir kurstur.

d. Uygulamalı Eğitim: Merkez ve Taşra Örgütünde görevli personelin hiyerarşik amirleri tarafından yeni taktik ve tekniklerin öğretilmesidir.

e. Atış Eğitimi: Emniyet Örgütünde görevli personelin silah bilgisini yenilemek ve atış yeteneğini geliştirmek amacıyla İlkbahar ve Sonbahar adı altında yapılan eğitimidir.

f. Yurtdışında Eğitim: Emniyet Örgütünde görevli personelinin günün değişen koşullarında etkin ve verimli bir şekilde görev yapmasını sağlamak amacıyla yurtdışında eğitilmesidir.

g. Yabancı Dil Eğitimi: Emniyet Örgütünde görevli personelin görev alanına giren konulara ilişkin olarak yabancı ülkelerdeki gelişmeleri takip etmek, turizm alanındaki görevini yerine getirmek amacıyla Yabancı Kültür Derneklerinde veya kendi imkanları ile yabancı dil öğrenmesi amacıyla yapılan eğitimlerdir.

h. Eğiticilik Formasyonu Kazandırma Eğitimi: Emniyet Örgütünde eğitim kurumlarının eğitici personel ihtiyacını karşılamak amacıyla personelin eğitilmesidir.

i. Operasyonel Eğitim: Emniyet Örgütünde özellikle operasyonel hizmetlerde görevli personelin savunma ve operasyon düzenlemedeki teknikleri öğretmek amacıyla düzenlenen eğitimlerdir.

k. Sivil Savunma Eğitimi: Sivil Savunma hizmetlerini yerine getiren personelin eğitilmesi amacıyla düzenlenen eğitime denilmektedir.

2. Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının temel amacı ve programlardaki konuların içeriği hakkındaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının temel amacı birimlerde görev yapan personelin görevini daha iyi yaparak verimli hale gelmesini sağlamaktır.

Hizmet içi eğitim programlarındaki konuların içeriği ise kısmen yeni, kısmen

eski bilgilerden oluşmaktadır.

3. Hizmet içi eğitim programlarına katılma şekline ilişkin görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına katılacak personel programın özelliğine göre ya birimin uygun görmesiyle ya isme yazı gönderilmesiyle veya birim amirinin emriyle katılmaktadırlar.

4. Hizmet içi eğitim programlarının süresi ve sınıf mevcutlarının sayısı hakkındaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerinin süresi konuların öğrenilmesine yetecek şekildedir.

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerinde derslerin etkin olarak işlenebilmesi için sınıf mevcutları 10 ile 19 kişi arasında olacak şekilde az sayıda olması gerekmektedir.

5. Hizmet içi eğitim programlarına öğretim üyesi olarak katılacaklar hakkındaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarına eğitici olarak, Eğitim Daire Başkanlığının düzenlediği Eğiticilerin Eğitimi kursunu almış amir personel katılmaktadır. Yapılan araştırmada ise hizmet içi eğitim programlarına öğretim elemanı olarak, konuyla ilgili üniversite öğretim üyelerinden, Polis Örgütünde uygulamanın içinde olanlardan ve diğer kamu kuruluşlarında konuyla ilgili çalışanlardan oluşan bir grubun olması gerektiğini belirtmişlerdir.

6. Hizmet içi programlarındaki öğretim yöntemi hakkındaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri daha çok anlatım yöntemi ile işlenmektedir.

7. Hizmet içi eğitim programlarının yapılacağı eğitim tesislerinin özellikleri konusundaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri programın özelliğine göre sınıflarda veya alanlarda yapılmaktadır. Örneğin atış eğitimleri açık veya kapalı poligonlarda yapılmaktadır.

Bu araştırmada ise araştırmaya katılanlar hizmet içi eğitim etkinliklerinin yapılacağı yerde gerekli araç-gereç ve donatımın (bilgisayar, tepegöz, tv. gibi), her türlü sosyal olanakların (spor salonu, kütüphane gibi), olması gerektiğini ve şehir dışında sakin bir yerde bulunması gerektiğini vurgulamışlardır.

8. Hizmet içi eğitimle ilgili mevzuat, politika ve eğitim harcamaları konusundaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 214. maddesi hükmü gereğince hazırlanan ve 06.10.1983 tarihli Bakanlık Onayı ile yürürlüğe giren "Emniyet Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği" çerçevesinde düzenlenmektedir. Bu yönetmeliğin uygulanması ise Eğitim Daire Başkanlığı aracılığı ile takip edilmektedir.

Yapılan araştırmada ise araştırmaya katılanlar hizmet içi eğitimle ilgili mev-

zuatı orta derecede yeterli bulmaktadırlar.

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim politikasını, yılda en az bir defa İçişleri Bakanının başkanlığında toplanan ve Emniyet Genel Müdürü, eğitimden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Eğitim Daire Başkanı, Eğitim Kurumlarının Müdür ve eğitimden sorumlu Müdür Yardımcıları ile ilgili Daire Başkanlarından oluşan Eğitim Yüksek Kurulu belirlemektedir.

Yapılan araştırmada ise örneklem grubu, hizmet içi eğitimle ilgili politikayı orta derecede yeterli bulmaktadır.

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerine bütçeden belirli bir harcama kaleminden her yıl artan miktarda para ayrılmaktadır. Bununla birlikte yapılan araştırmada araştırmaya katılanlar hizmet içi eğitimle ilgili yatırımları oldukça derecede yetersiz bulmaktadırlar.

9. Hizmet içi eğitim programlarının çalışılan birimlerdeki görevlerle ilgisi:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programları daha çok personelin görev yaptığı birimin işleriyle ilgili olarak düzenlenmektedir.

10. Hizmet içi eğitim programlarının yararlılığı konusundaki görüşler:

Emniyet Örgütünde düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri yararlı olmaktadır. Araştırmaya katılanlar da hizmet içi eğitim etkinliklerinin yararlı olduğunu vurgulamışlardır.

11. Hizmet içi eğitim gereksiniminin saptanması ve bu konudaki görüşler:

Emniyet Örgütünde personelin eğitim gereksinimi aşağıdaki yöntemlerle saptanmaktadır:

a. Örgüt Yapısındaki Değişme ve Gelişmeler: Personel ve çevre boyutunda meydana gelen değişimler eğitim gereksinimini ortaya koymaktadır.

b. Kayıt ve Raporların İncelenmesi: Görevli personelle ilgili kayıt ve raporlarda bulunması gereken bilgiler yorumlanarak eğitim gereksinimi saptanmaktadır.

c. Psikoteknik Yöntem: Emniyet ile ilgili işlerin standartları saptanarak, personelin yetenek düzeyi tesbit edilir. Daha sonra psikoteknik testler uygulanarak eğitim gereksinimi ortaya konur.

d. Anket ve Görüşme: eğitim gereksinimi hazırlanan anket sorularının personele uygulanması ile veya personelle bizzat görüşme ile saptanmaktadır.

e. Gözlem: Personeli çalıştığı birimde gözetim altında bulundurarak eğitim gereksinimi saptanır.

Yapılan araştırmada ise personelin eğitim gereksiniminin bilimsel yöntemlerle saptanması örneklem grubu tarafından orta derecede yeterli bulunmaktadır.

12. Hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesi ve programlara devam mecburiyeti hakkındaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesi, eğitici tarafından hazırlanmış olan soruların programın son günü kursiyerlere uygu-

lanması şeklinde yapılmaktadır.

Araştırmaya katılanlar ise değerlendirmenin ön ve son olmak üzere iki testin kursiyerlere uygulanması şeklinde olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Hizmet içi eğitim programlarına devam etmek ise mecburidir.

13. Hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması sırasında programın içeriğine ilişkin olarak katılanlardan görüş alınması hakkındaki görüşler:

Emniyet Örgütünde hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması sırasında programın içeriğine ilişkin olarak katılanlardan görüş alınmamaktadır.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak aşağıda belirtilenler önerilebilir:

1. Hizmet içi eğitim programlarında derslerin etkin ve verimli olarak işlenmesi için sınıf mevcutlarının sayısı az olmalıdır.

2. Hizmet içi eğitim etkinliklerine katılacak öğretim elemanları; konu ile ilgili Üniversite öğretim üyelerinden, Polis örgütünde konu ile ilgili akademik derece almış olanlardan, polis örgütünde uygulamanın içinde olanlardan ve diğer kamu kuruluşlarında konu ile ilgili çalışanlardan oluşan bir grup olmalıdır.

3. Hizmet içi eğitim programlarında yer alan konular öğretim yöntemlerinden soru-cevap ve örnek olay yöntemleriyle işlenmelidir.

4. Hizmet içi eğitim yapılacak tesisler, şehrin dışında, eğitim etkinlikleri için araç-gereç ve donatıma sahip, her türlü sosyal olanakların mevcut olduğu bir yer olmalıdır.

5. Hizmet içi eğitim programlarında yer alan konuların değerlendirilmesi, katılanların programdan ne ölçüde yararlandıklarını saptamak amacıyla öntest ve sontest uygulamak şeklinde olmalıdır.

6. Eğitim Yüksek Kurulu'nun işlevi artırılarak her yıl toplanması ve eğitimle ilgili çözüm üretici politikaları uygulamaya koyması sağlanmalıdır.

7. Eğitim Daire Başkanlığının eğitim ve hizmet içi eğitimle ilgili yapmış olduğu çalışmalarını bülten veya dergilerle merkez ve taşra birimlerine duyurmalıdır.

8. Hizmet içi eğitim programlarına katılanlar eğitime zorunlu olarak devam etmeleri sağlanmalıdır.

9. Personelin hizmet içi eğitim gereksinimi bilimsel yöntemlerle saptanmalıdır.

10. Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinden eğitim ve hizmet içi eğitim için ayrılan parasal kaynak artırılmalıdır.

11. Emniyet Örgütünde eğitim alanında yapılmış olan bilimsel araştırmalar toplanarak bunlardan yararlanma yoluna gidilmeli ve bu alanda araştırma yapanlar desteklenmelidir.

12. Yurtdışındaki gelişmeleri yakından takip etmek amacıyla her yıl belirli sa-

yıda personel yurtdışına gönderilmelidir.

13. Personel, almış olduğu hizmet içi eğitim etkinliği doğrultusunda görevlendirilmelidir.

14. Hizmet içi eğitim etkinliklerini düzenleyen Eğitim Daire Başkanlığı ve İl Emniyet Eğitim Şube Müdürlüklerinde görev alacak personel, eğitim konusunda yetişmiş ve bu alanda çalışmalar yapmış kişilerden olmalıdır.

15. Eğitim Daire Başkanlığı eğitim ve hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması sırasında Üniversitelerle işbirliği yapmalıdır.

16. Hizmet içi eğitim programlarına katılacak personelin konaklama, yemek, yolluk ve yevmiye gibi sorunları çözümlenmelidir.

17. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra birimlerinde görevli üst düzey yöneticileri için de hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.

18. Atış eğitimlerinde görev alacak personelin mutlaka Atış Eğiticiliği ve Uzmanlık kurslarına katılmış olmalıdır.

19. Hizmet içi eğitim programlarına katılan personelden çok başarılı olanlara sertifika dışında değişik ödüller de verilmelidir.

Kaynakça

- Adem, Mahmut. (1987), *Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No.172.
- Açıklalın, Şule (1991), *Hizmet İçi Eğitim Engelleri ve Üst Kademe Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Tutumları*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara: Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Aksoy, Şinasi. (1984), "Verimlilik ve Hizmet İçi Eğitim", *Amme İdaresi Dergisi*, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt.17, Sayı.4.
- Alkan, Cevat (1995), *Eğitim Teknolojisi*, (Dördüncü Baskı), Ankara: Atilla Kitabevi Yayınları.
- Atılğan, Yusuf (1986), *Kamu Kuruluşlarında Eğitimin Önemi ve Bir Kamu Kuruluşu Olarak Emniyet Teşkilatı*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın, A. Hamdi (1988), *Emniyet Teşkilatında Hizmet İçi Eğitim*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Azcan, İbrahim (1988), *Kuruluşundan Bugüne Polis Akademisi*, Ankara.
- Babadoğan, Cem (1989), "Kamu Kesimindeki Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt.22, Sayı.1.
- Babadoğan, Cem (1989), *Kamu Kesimindeki Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Balcı, Ali (1997), *Sosyal Bilimlerde Araştırma*, Ankara.
- Battal, Nevzat (1979), *Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Taşra Teşkilatının Eğitim İhtiyacının Saptanması ve Hizmet İçi Eğitim Etkinliğinin Program Geliştirme Açısından İncelenmesi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Başaran, İ. Ethem (1978), *Eğitime Giriş*, Ankara.
- Başaran, İ. Ethem (1985), *Örgütlerde İşgören Hizmetlerinin Yönetimi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No.139.
- Başaran, İ. Ethem (1982), *Temeleğitim ve Yönetimi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Buran, Ayhan (1992), *Türk Polis Örgütünde Eğitim Süreci ve Önemi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Bursalıoğlu, Ziya (1967), *Eğitim İdaresi*, Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Başboğa, Şerif (1985), *Polis Örgütünde Hizmet İçi Eğitim*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Baydur, Kamuran (1966), "İktisadi Kamu Kuruluşlarında Hizmet İçi Eğitim", *Kamu Personelinin Eğitimi Konferansı Raporlar ve Tartışmalar*, Ankara.

- Canman, Doğan (1979), *Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim, Ölçme ve Değerlendirme*, Ankara: TODAİE Yayınları.
- Canman, Doğan (1995), *Çağdaş Personel Yönetimi*, Ankara: TODAİE Yayınları
- Cengiz, Cevdet (1990), *Milli Eğitim Bakanlığı, Bakanlık Müfettişlerinin Yetiştirilmesi ve Teftişin Geliştirilmesi*, Ankara: TODAİE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Cumhuriyetin 60. Yılında Türk Polisi (1983), Ankara: Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Yayınları.
- Devlet Memurları Kanunu, (657 SK, 14.07.1965), *Resmi Gazete*, Sayı.12056, 23. 07. 1965.
- Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı (19. 10. 1983), *Resmi Gazete*, Sayı.18196.
- Dündar, Nihat (1987), *Emniyet Teşkilatı ve Hizmetleri*, Ankara.
- Emniyet Teşkilatı Kanunu (3201 SK, 04.06.1937), *Resmi Gazete*, Sayı.3629, 12. 06. 1937.
- Emniyet Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği (1983), Ankara: 06. 10. 1983 tarihli Bakanlık Onayı.
- Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği (1993), 13. 08. 1993 tarihli Bakanlık Onayı.
- Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personeli 1997 Yılı Uygulamalı Eğitim Programı (1997), Ankara: Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Erdoğan, İlhan (1983), *İşletmelerde ve Kişi Değerlemede Psiko-Teknik*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayını.
- Ertürk, Selahattin(1993), *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Meteksan Yayınları.
- Fidan, Erden ve Nurettin, Münire (1987), *Eğitime Giriş*, Ankara.
- Fişek, Kurthan (1975), *Yönetim*, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- Gökçegöz, Fazlı (2000), "Etkili Takım Çalışması", *Polis Bilimleri Dergisi*, Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları.
- Gökçegöz, Fazlı (2000), "Emniyet genel Müdürlüğün'de Bilimsel Çalışma Adına Yapılan Etkinlikler ve Bilim Adamı Yetiştirmeye Genel bir Bakış", *Polis Dergisi*, Ankara: APK Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Gökçegöz, Fazlı (2000), "Türkiye'de Bilim Politikası ve Bilim Adamı Yetiştirilmesi", *Polis Dergisi* (155. Yıl Özel Sayısı), Ankara: APK Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Gümüşeli, A. İlker (1982), *Türkiye Halk Bankası A.Ş.'ndeki Hizmet İçi Eğitim*

- Faaliyetleri ile İlgili Bir Değerlendirme*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Hangül, Hamza (1992), *Maliye ve Gümrük Bakanlığında Gümrük Muayene Memurlarının Hizmet İçi Eğitimi*, Ankara: TODAİE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kalkandelen, Hayrettin (1979), *Hizmet İçi Eğitim El Kitabı*, Ankara.
- Karasar, Niyazi (1994), *Bilimsel Araştırma Teknikleri*, (Altıncı Baskı), Ankara.
- Kaya, Y. Kemal (1979), *Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki Uygulanması*, Ankara: TODAİE Yayınları.
- Kaygısız, Ali (1982), *Polis Eğitim Kurumlarının programlarının Değerlendirilmesi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara: Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Küçükahmet, Leyla (1992), *Hizmet İçi Eğitim: Teori ve Uygulamaları*, Ankara.
- Küçükahmet, Leyla (1972), "Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretimin Etkinliği", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt.5, Sayı.1-2.
- Mete, Mustafa (1982), *Emniyet Teşkilatında Eğitim*, TODAİE, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Özdamar, Niyazi (1966), "Hizmet İçi Eğitim", *Hizmet İçi Eğitim ve Teknikleri*, Ankara.
- Özyürek, Leyla (1981), *Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No.102.
- Pehlivan, İnyet (1990), "Hizmet İçi Eğitim-Verimlilik İlişkisi", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt.25, Sayı.1.
- Pehlivan, İnyet (1997), "Hizmet İçi Eğitim Siyaseti (Politikası) ve Geliştirilmesi", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt.27, Sayı.1.
- Pehlivan, İnyet (1996), *Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Sorunları Araştırması*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Yayınlanmamış Araştırma.
- Peker, Ömer (1989), *Yönetici Eğitimi*, Ankara: TODAİE Yayınları, No.230.
- Peker, Ömer (1991), "Kamu Kuruluşlarının Hizmet İçi Eğitim Yapısı ve İşleyişi", *Amme İdaresi Dergisi*, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt.24, Sayı.4.

Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, (2559 SK, 04.07.1934), *Resmi Gazete*, Sayı.2751, 14. 07. 1934.

Polis Yükseköğretim Kanunu, (3087 SK, 28.11.1984), *Resmi Gazete*, Sayı.18597, 06. 12. 1984.

Polis Koleji Yönetmeliği, (1996), *Resmi Gazete*, Sayı.22527, 18. 01. 1996.

Polis Okulları Yönetmeliği, (1995), *Resmi Gazete*, Sayı.22386, 26. 08. 1995.

Poliste Eğitim Sorunları Semineri, (1995), Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Konferans Salonu, 25. 10. 1995.

Polis (1993), *Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, Ankara: Araştırma Planlama Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, 1993.

Polis (1994), *Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları*, Ankara: Araştırma Planlama Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, 1994.

Sağlam, Mehmet (1982), *Organizasyonlarda Alt Kademe Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitimi*, Ankara.

Sami, Şemsettin (1985), *Temel Türkçe Sözlük*, İstanbul: Tercüman Yayınları.

Şenatalar, Ferhat (1978), *Personel Yönetimi ve Beşeri İlişkiler*, İstanbul.

Tanyeli, Halit (1970), *Personel Eğitimi: İlkeler, Metotlar, Teknikler*, Ankara.

Taymaz, Haydar (1992), *Hizmet İçi Eğitim: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*, Ankara: PEGEM Yayınları, No.3.

Taymaz, Haydar (1981), "Hizmet İçi Eğitim Planı, Yıllık ve Öğretim Programı", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt.14, Sayı.1-2.

Tezcan, Mahmut (1976), *Eğitim Sosyolojisine Giriş*, Ankara.

Tortop, Nuri (1989), *Personel Yönetimi*, Ankara.

Tutum, Cahit (1976), *Personel Yönetimi*, Ankara: TODAİE Yayınları, No.149.

Tutum, Cahit (1967a), "Eğitim Faaliyetlerinin Planlanması", *II. Eğitim Uzmanları Semineri*, Ankara: Sümerbank Genel Müdürlüğü.

Tutum, Cahit (1967b), "Eğitim Çalışmalarının Değerlendirilmesi", *Eğitim Yöneticileri Semineri*, Ankara: Başbakanlık Devlet Personel Dairesi.

Türkçe Sözlük (1969), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Variş, Fatma (1987), *Eğitimde Program Geliştirme: Teori ve Teknikler*, (Üçüncü Baskı), Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Variş, Fatma (1985), "Program Geliştirmede Metodolojik Sorunlar", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Cilt.18, Sayı.1-2.

- Yağcıoğlu, Süleyman (1997), *Sosyal Hizmet Kurumlarında Hizmet İçi Eğitim Gereksinimi*, Ankara: TODAİE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1982.
- Yaşar, Yılmaz (1999), *Açıklamalı Polis Meslek Hukuku*, Ankara: Başkent Klîşe Matbaacılık.
- Yazanoğlu, İbrahim (1982), *Eğitim Uzmanlarının Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yazar, Ali. (1990), *DSİ' de Hizmet İçi Eğitim ve Etlik Makina Eğitim Merkezinin Verimlilik Üzerindeki Rolü*, TODAİE, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldırım, Cemal (1966), *Eğitimde Araştırma Metodları*, Ankara.
- Yılmaz, Tuncay (1988), *Gereğçeli, Notlu Emniyet Teşkilat Kanunu ile Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yücel, Tülün (1989), "TODAİE'de Hizmet İçi Eğitim", *Amme İdaresi Dergisi*, Ankara: TODAİE Yayınları, Cilt.22, Sayı.1.
- Zoga, Ergun (1988), *Türk Sanayiinde Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri: Sorunlar, Beklentiler, Öneriler*, Ankara: Sınai Eğitim ve Geliştirme Merkezi.

